

**Stanowisko Rady Powiatu dotyczące sytuacji Szpitala Powiatowego
w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o. o.**

Rada Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim w poczuciu odpowiedzialności za bezpieczeństwo zdrowotne w regionie oraz obowiązku realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia, nałożonych na powiat ustawą¹ **wyraża zaniepokojenie obecną, bardzo trudną sytuacją** większości szpitali powiatowych, w tym Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim sp. z o. o. (zwany dalej Szpitalem), który w niedalekiej przyszłości, przy braku zwiększenia finansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia za udzielane świadczenia zdrowotne, znajdzie się w sytuacji zagrażającej dalszemu funkcjonowaniu.

Nadrzędnym celem działalności Szpitala jest świadczenie opieki zdrowotnej zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym i wysoką jakością realizowanych usług medycznych.

Uzyskiwane przez Szpital przychody z działalności medycznej stanowią około 98% przychodów ogółem. Głównym płatnikiem Szpitala jest Warmińsko – Mazurski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (zw. dalej NFZ).

System podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej tzw. „sieć szpitali” miała zagwarantować Szpitalowi stabilność finansową ułatwiającą planowanie i zarządzanie kosztami. Należy zasygnalizować w tym miejscu, że zasady wyliczania ryczału są skomplikowane, obejmują wiele zmiennych i niewiadomych, planowanie budżetu, podejmowanie właściwych decyzji planistycznych w tych warunkach jest bardzo trudne i stanowi poważne wyzwanie.

W ostatnich 3 latach działalności Szpitala nie nastąpił realny wzrost wartości kontraktu z NFZ, ale za to nieproporcjonalnie do uzyskiwanych przychodów, wzrastają koszty funkcjonowania Szpitala, w tym **głównie związane z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa** w zakresie norm zatrudnienia, najniższego i minimalnego wynagrodzenia², wzrostu wynagrodzenia lekarzy specjalistów³, pielęgniarek i położnych⁴, ratowników medycznych⁵, a także zakupu usług i towarów niezbędnych w funkcjonowaniu szpitala.

1 ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz.U. z 2022 r.poz.1526)

2 ustawa z 8 czerwca 2017r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz.2139), coroczne rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.

3 art. 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1532 ze zm.).

4 rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 787)

5 rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U.2019, poz. 1629)

Analiza kosztów wykazuje, że około 70% wartości ponoszonych kosztów przez Szpital stanowią koszty wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) pracowników jednostki zatrudnionych na umowy o pracę, umowy kontraktowe, umowy zlecenia.

Angażowanie środków finansowych na zabezpieczenie funduszu wynagrodzeń wraz z należnymi składkami na ubezpieczenie społeczne ogranicza możliwości realizacji pozostałych kosztów.

Należy zauważyć, że otrzymywane w 2021 roku z NFZ „znaczone” środki finansowe na wzrost wynagrodzenia dotyczyły jedynie personelu zatrudnionego na umowę o pracę i były niewystarczające.

Na pozostałe skutki wzrostu wynagrodzenia zasadniczego (umowy cywilnoprawne) **Szpital nie otrzymał „dodatkowego”** wsparcia finansowego z NFZ, a obejmuje to około 40 % zatrudnionych pracowników w Szpitalu. Aby zabezpieczyć ciągłość pracy z tego tytułu w 2021 roku Szpital poniósł koszty w wysokości około 1.000.000 zł, co pozostaje kosztem na lata następne.

Od lipca 2022 ustawodawca w celu zabezpieczenia środków na kolejne podwyżki zgodnie z nadal obowiązującymi przepisami postanowił zmienić sposób finansowania tego przedsięwzięcia. Zrezygnowano z jak do tej pory „znaczonych” środków na podwyżki, a dokonano podwyżek w wycenach procedur wykonywanych w szpitalu. Kolejny raz okazało się, że ustawodawca w swoich szacunkach nie ujął kwoty podwyżek dla pracowników kontraktowych. Po wielu interwencjach i wnioskach dokonano kolejnych niewielkich przeszacowań w wysokości kontraktu Szpitala. Mimo to szacując wzrost kontraktu w stosunku do kwoty na sfinansowanie podwyżek wszystkich wynagrodzeń w comiesięcznym budżecie szpitala brakuje około 50.000 zł.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że decyzją Wojewody Szpital został zobligowany do utworzenia oddziału covid w okresach 18.11.2020 – 18.02.2021, 04.03.2021 – 30.04.2021 oraz 08.11.2021 – 28.02.2022, co było wielkim wyzwaniem lokalowym i kadrowym. W ogólnym rozrachunku działalność tego oddziału przyniosła stratę w wysokości 872.785,23 (uwzględniają zmniejszenie ryczałtu oddziału chirurgicznego na bazie którego utworzono oddział covid). Nie zwrócono nam nakładów na dostosowanie obiektów do celów leczenia pacjentów z Covid-19 w kwocie 130.132, 86 zł. Z dniem 01.04.2022 roku Narodowy Fundusz Zdrowia zwiększył kontrakt Szpitala o 2,8%, jednocześnie zabierając 3% tzw. dodatku covid, co w sumie spowodowało zmniejszenie o 0,2 % przychodów Szpitala, a w pozaryczałtowych zwiększył kontrakt o 4,5% jednocześnie zabierając 3 % dodatek covid.

Na dodatek zobowiązano szpitale, w tym nasz, do zwrotu do dnia 31.12.2023 r. tzw. 1/12 środków zaliczkowanych przez NFZ w okresie pandemii na poczet utrzymania ciągłości działalności leczniczej Szpitala. W naszym przypadku jest to kwota 1.203.276,23 zł.

Jak widać mimo bardzo wysokiego wzrostu cen nabycia towarów i usług spowodowanego galopującą inflacją, Narodowy Fundusz Zdrowia nie dokonał żadnych przeszacowań w celu pokrycia wzrostu kosztów bieżących szpitala. Niekorzystna relacja kosztów do przychodów skutkuje wzrostem zobowiązań i ujemnym wynikiem finansowym.

Mając powyższe na uwadze w **2022 r.** wartość kontraktu powinna zostać zwiększona o około **4,5 mln zł**. Zapewnienie przez Szpital wysokiej jakości świadczonych usług zdrowotnych, zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym i normami prawnymi m.in. wynikającymi z rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać

402) pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t. j. Dz.U. z 2022r. poz. 402) wymusza na niej podejmowanie wielu działań, w tym związanych z inwestycjami budowlanymi, zakupami wyspecjalizowanego sprzętu medycznego. Szpital wykorzystuje szanse płynące z otoczenia, jakimi są Programy Operacyjne dofinansowujące ze środków Unii Europejskiej inwestycje i zakupy inwestycyjne w jednostkach ochrony zdrowia, nie mniej jednak realizowane projekty wymagają 15 % udziału własnego. Przy obecnym budżecie i takiej strukturze kosztów, w których 70% stanowią koszty wynagrodzeń Szpital nie będzie miał możliwości aplikowania o środki z UE co stanowi niewątpliwie utracone korzyści.

Głównymi przyczynami pogarszania się sytuacji finansowej Szpitala są:

1. Zbyt niska wycena świadczeń medycznych, w szczególności w zakresie wyceny świadczeń zdrowotnych: chorób wewnętrznych, chirurgii, pediatrii oraz ginekologii i położnictwa. Proponowana przez NFZ wycena świadczeń w znacznej większości nie uwzględnia rzeczywistych kosztów jakie trzeba ponieść na ich wykonanie.
2. Spełnienie warunków płacowo-kadrowych. Ustawowe wzrosty wynagrodzeń lekarzy, pielęgniarek, wzrost płacy minimalnej powoduje wzrost wydatków na wynagrodzenia ww. personelu medycznego, pracowników niskiego i w konsekwencji średniego i wysokiego szczebla.
3. Gwałtowny wzrost kosztów zakupu usług i towarów, w szczególności energii elektrycznej, energii cieplnej, naprawy i serwisowania sprzętu medycznego, żywienia, sprzątnięcia i innych, niezbędnych do funkcjonowania Szpitala.
4. Konieczność odtwarzania majątku.

Mając powyższe na uwadze, jak również to, iż ww. przyczyny występują w wielu szpitalach powiatowych w kraju wnosimy o jak najszybsze podjęcie działań:

- niwelujących problem niedofinansowania szpitali powiatowych m.in. poprzez zapewnienie finansowania działalności uwzględniający rzeczywiste koszty leczenia, umożliwiające bilansowanie się działalności szpitala,
- zwiększenie wartości ryczałtu, uwzględniający **wzrost kosztów pracy** oraz cen towarów i usług,
- podjęcie działań systemowych związanych z rozwiązaniem problemu kształcenia, zatrudnienia oraz braków kadry medycznej na rynku pracy.

W przypadku braku wsparcia poprzez właściwe finansowanie działalności naszego Szpitala, będziemy zmuszeni do ograniczania jego działalności, w tym do likwidacji oddziałów szpitalnych.